

T.C.
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
AĞIZ DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

İLAÇ YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Kod: İY.PR.01

Yayın Tarihi:15.12.2020

Revizyon No:00

Revizyon Tarih:

S.N:1/4

1. AMAÇ:

Merkezimize başvuran hastalar için güvenli ilaç kullanımını sağlamak amacıyla; İlaç güvenliğini sağlamaya yönelik olarak ilacın alınması, muhafazası, depolanması, hastaya uygulanması ve hastadan kalan ilaçların geri çekilmesine kadar olan tüm işleyişin standardizasyonunun sağlanması, ayrıca olası ilaç hatalarının tanımlanması (hata kaynakları, nedenleri), ilaç hatasını en aza indirmek için alınacak önlemler ile hataların gerçekleşmesi durumunda yapılacakların standardizasyonunun sağlanmasıdır.

2. KAPSAM: Tüm Merkez personelini kapsar.

3. KISALTMALAR:

KYB: Kalite Yönetim Birimi

DÖF: Düzeltici ve Önleyici Faaliyet

4. SORUMLULAR:

- Başhekim
- Hekimler
- Klinik hemşireleri
- Klinik personeli
- Depo Sorumlusu
- Hasta Güvenliği Komitesi
- İlaç Yönetim Ekibi
- Farmakovijilans Sorumlusu
- İlaç uygulaması yapan tüm sağlık personeli.
-

5. FALİYET AKIŞI:

İLACIN TEMİNİ: Kliniklerde kullanılacak ilaçlar Klinik Sorumlu Hemşiresinin istemi ile Merkezimiz satın alma birimi tarafından temin edilir. Temin edilen ilacın fatura kaydı ayniyat/ambar birimi tarafından yapılır.

İLACIN MUHAFAZASI/DEPOLANMASI: (İlaçlar ve Tıbbi malzeme Muhafazası Talimatı na göre;)

- Pediatrik dozdaki olan ilaçlar
- Yüksek riskli ilaçlar
- Narkotik ve Psikotrop ilaçlar
- Işıktan korunması gereken ilaçlar
- Soğuk zincire tabi ilaçlar
- Miadı yaklaşan ilaçlar
- Okunuşu ve yazılışı benzeri ilaçlar dikkate alınacak şekilde
- ✓ Temini yapılan ilaçlar depo personeli tarafından teslim alınır. İlaç depolarına yetkilendirilmiş personel haricinde kişilerin erişimi sınırlandırılmıştır. Serumlar serum rafına, ilaçlar ilaç deposuna “ilk giren ilk çıkar” prensibi ile depo personeli tarafından yerleştirilir.

T.C.
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
AĞIZ DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

İLAÇ YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Kod: İY.PR.01

Yayın Tarihi:15.12.2020

Revizyon No:00

Revizyon Tarih:

S.N:2/4

- ✓ Tüm ilaçlar ve tıbbi malzemeler ambalajlarında belirtilen koşullarda ve mümkünse orijinal ambalajında saklanır.
- ✓ İlaçlar, depolama mekânlarında yerle direkt temas etmeyecek şekilde stoklanır. Depoların tavan yüksekliğine 40 cm kala istifleme sonlandırılır. Ambalajların üzerindeki istifleme yüksekliği belirteçlerine harfiyen uyulur.
- ✓ İlaç ve serumların bulunduğu depo ve tüm birimlerde hastane depo sisteminde stokların maksimum, minimum ve kritik stok seviyeleri tamamlanarak sistemin verdiği uyarılar kontrol edilir ve bu uyarılar göz önüne alınarak ilaçların stok seviyeleri ayarlanır.
- ✓ Her ne koşulda olursa olsun ilaç ve birlikte kullanılan tıbbi malzemelerin terapötik niteliğini bozacak ambalaj, delik ve yırtık ürün teslim alınamaz.
- ✓ Ayrıca tüm birimlerde de ilaçlar saklama koşullarına göre saklanır. İlaç ve kitlerin muhafaza edildiği buzdolaplarının; içinde bulunan malzemelere göre sıcaklık takibi yapılır. Buzdolabı “**Buzdolabı Isı Takip Formu**” na ve oda ısısındaki takip te “**Isı-Nem Takip Formuna**” kayıt edilir. Aksi belirtilmediği takdirde tüm ilaç ve malzemeler ısı oda sıcaklığı düzeyinde (ortalama 25 derece) ve nemin de %40-%60 düzeyinde tutulduğu ortamlarda saklanması tercih edilir.
- ✓ Işıktan korunması gereken ilaçlar “**Işıktan Korunması Gereken İlaçlar Listesi**” ne uygun olarak ayrı raf ve bölmelerde muhafaza edilirler.
- ✓ Adı ve ambalajı birbirine benzeyen ilaçlar, ayrı raflarda depolanarak dikkat çekmesi için raf üzerine “**Benzer Görünüşe, Okunuşa ve Yazılışa Sahip İlaçlar Listesi**” asılır.
- ✓ Yeşil ve Kırmızı Reçeteye Tabi İlaçların (**Yüksek Riskli İlaçlar**) üzerinde kırmızı uyarı işareti depo sorumlusu ve sorumlu klinik hemşireleri kontrolünde yapıştırılır.
- ✓ İlaçların klinik olarak gerekli olmayan alanlarda bulundurulmaması için denetimler yapılır. Yeşil ve kırmızı reçeteye tabi ilaçlar bulunması halinde kilitli alanlarda bulundurulur. Narkotik ilaçların düzenli teslimleri “**Narkotik İlaç Teslim - Devir Defteri**” ile sağlanır. Yeşil ve kırmızı reçeteye tabi ilaçların kayıtları tutulur. Narkotik İlaç Kayıt ve Kontrol Defterinde doğru tarih, ad-soyad, doz ile kayıt olmalıdır.
Merkezimizde Narkotik ilaç bulunmamaktadır

İSTEM VE KAYIT:

- ✓ İlaç ve tıbbi malzeme istemlerii birimler tarafından ilaç deposundan ”Taşınır İstem Belgesi” ile yada HBYS den ilaç/malzeme talep sistemi üzerinden haftada bir talep yapılarak gerçekleştir.
- ✓ Yapılan ilaç istemlerinin kayıtları elektronik ortamda saklanır. Geriye dönük istemlere de ulaşılabilir.
- ✓ Yazılışı okunuşu, ambalajı benzeyen ilaçlar hazırlanırken kullanım alanlarında asılı olan ilgili listeden kontrol edilerek hazırlanır. Bu ilaçların dolaplardaki yerleşimi de ayrı raflarda olmamalıdır.
- ✓ İlaçlar hemşire tarafından teslim alınır. İlaçları taşımada hemşireye gerektiğinde Klinik personeli yardımcı olur.
- ✓ Ayrıca istem hemşire tarafından; (ilaçların miadı, dozu, liste ile uyumu ve muadil olup olmaması yönünden) kontrol edilir

T.C.
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
AĞIZ DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

İLAÇ YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Kod: İY.PR.01

Yayın Tarihi:15.12.2020

Revizyon No:00

Revizyon Tarih:

S.N:3/4

- ✓ İlaç hazırlama alanı kliniklerde tedavi bankosudur. Temizliği ve düzeninden sorumlu; klinik hemşireleridir

İLAÇLARIN TRANSFERİ:

İlaçların güvenli transferi açısından hazırlan ilaçlar ilaç kutularına kırılma ve dökülme riskine karşı düzgün bir şekilde koyularak hazırlanır. Sarf depo da her bölüm için ayrılmış kutulara koyulur ve bölüm bazında etiketlenerek ilgili alana ayrılır. Klinik hemşiresi/Ağız ve Diş Sağlığı Teknikeri veya görevlendirdiği kişiye teslim edilir.

Muhafaza ve taşınma sırasında zarar gören ilaçlar için “İlaç Ve Tıbbi Sarf Malzeme Kırılma Ve Kayıp Olay Formu” doldurulur.

Depolardan ilaçların transferi sırasında kırılma ve dökülmeye karşı önlemler alınmaktadır.

Çevre ve Çalışan Sağlığına Zararlı Olabilecek İlaçların Kırılması Durumunda Yapılacak İşlemler:

Depodan ilaçların transferi esnasında herhangi kırılma ve dökülmeye karşı gerekli önlemler alınır. Çevre ve Çalışan Sağlığına Zararlı Olabilecek İlaçların Kırılması Durumunda Yapılacak İşlemler Kırıldığı ve bulaştığı durumlarda çevre ve insan sağlığına zarar verebilecek sitotoksik vb. ilaçlar farmakovijilans sorumlusu tarafından belirlenir. Bu ilaçların kırılması halinde;

- İlaç dökülen kısım temizlenirken; döküldüğü alan haricindeki diğer temiz bölgelere kesinlikle yayılmamalıdır.
- Temizlik, dökülmenin en az olduğu yerden en fazla olduğu yere doğru seri şekilde yapılmalıdır.
- Dökülen sıvı form ilaçlar emici özelliğe sahip bez ile üzeri kapatılarak alınmalıdır.
- Dökülen ilaç katı bir toz ise hafif nemli bir bez ile üzeri kapatılarak alınmalı, kesinlikle ıslatılıp sulandırılmamalıdır.
- Kırılmış cam parçaları faraş yardımıyla toplanmalıdır.
- Temizleme işleminde kullanılan malzemeler tehlikeli atık kutusuna atılmalıdır.
- Temizleme işlemine dökülen yerde gözle görülür bir partikül yada ıslaklık kalmayınca kadar devam edilmeli akabinde antiseptik maddelerle temizlenmelidir.

GÜVENLİ İLAÇ YÖNETİMİ STANDARTLARI:

İlaç Hazırlanması/Uygulamaları

- ✓ İlaç hazırlama alanı kliniklerde tedavi bankosudur. Temizliği ve düzeninden sorumlu; klinik hemşireleridir.
- ✓ İlaç uygulamaları hekimler tarafından yapılır.
- ✓ Hastaya uygulanacak anestezi ilaçları tedavi sırasında, hasta başında hazırlanmalıdır.
- ✓ Merkezimizde kullanılacak lokal anestezikler, diğer ilaçlar yada kimyasal maddelerin birbiri ile karışmaması için, enjektöre çekilen serum fizyolojik için yeşil renk, sodyum hipoklorit için kırmızı renk, oksijenli su için ise mavi renkli yapışkanlı etiketler hazırlanmıştır. Tanımlanan renkli etiketler, her hasta için ayrı hazırlanan enjektörlere uygun olarak yapıştırılmalıdır.

T.C.
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
AĞIZ DİŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

İLAÇ YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Kod: İY.PR.01

Yayın Tarihi:15.12.2020

Revizyon No:00

Revizyon Tarih:

S.N:4/4

Hastanın Kullanacağı İlaçların Yönetimi

- ✓ Hasta eğitimleri ile hastanın kullanacağı ilaçlar hakkında bilgilendirilmesi sağlanır.
- ✓ Hastanın varsa alerji hikâyesi tespit edilir.
- ✓ Hekim reçete ettiği ilaçlar için; ilaç-besin etkileşimi açısından hastayı bilgilendirir.
- ✓ Hasta ilaçlarının, kullanım sıklığı, dozu, uygulama şekli bakımından bilgilendirilir. Ayrıntılı açıklanması gereken ilaçlar veya ilaca ek materyal varsa kullanımı hakkında da bilgi verilir.

Son Kullanma Tarihi Yaklaşan İlaçların İmhası:

- ✓ Son kullanma tarihi yaklaşan kesin tüketilemeyeceği düşünülen ve miadının dolmasına 90 gün kalan ilaç, serum ve sarf malzemeler “İlaç – Serum – Malzeme İade Formu” ile ayniyat depoya teslim edilir. Ayniyat depo tarafından alınan malzeme sisteme girilir. Son üç ay içerisinde kesin tüketilmeyeceği düşünülen ilaç serum ve sarf malzemeler alınan firmaya miat uzatımına gönderilir.
- ✓ Son kullanma tarihi dolan ilaçlar tutanak ile imha edilir.

Advers Etki Bildirimleri

- ✓ Zaman zaman ortaya çıkabilecek yan etki ve istenmeyen etkiler için Acil Müdahale Odasında acil ilaçlar bulundurulur, gerekirse mavi kod kullanılarak gerekli müdahale yapılır. Bu yan etkiler ile ilgili olarak “Advers Etki Bildirim Formu”na işlenerek, formun bir nüshası Farmakovijilans Sorumlusuna gönderilir.
- ✓ İlaçlarla ilgili gözlemlenen veya etkilerin birçoğu beklenen ve tedavi kesilmesini gerektirmeyecek etkilerdir. Ancak vital parametreleri etkileyecek önemde yan etkiler de gelişebilir. Bu tür ağır yan etkilerin gelişmesi halinde yeterli emniyet şartlarının oluşturulması yan etkilerin zamanında tanınmasıyla mümkündür. Çok defa ilacın kesilmesi yan etki oluşumunu önleyebilir.
- ✓ İlaç uygulamasını yapan Diş Hekimi hastaya yapılan ilaçla ilgili herhangi bir yan etkinin gelişip gelişmediğini takip eder.
- ✓ Her yan etki mutlaka ilacı uygulayan tarafından değerlendirilmelidir. Bu nedenle ilaç uygulamaları sonrasında gelişen yan etkiler “Advers Etki Bildirim Formu”na kayıt edilir. Çok daha ağır yan etkiler geliştiği takdirde “Mavi Kod” uyarı sistemi devreye sokulur.

İlaç Hata Bildirimleri

İlaç uygulamalarında yapılan hatalar, Merkezimizde bulunan, İstenmeyen Olay Bildirim Kutusuna yada <http://grs.saglik.gov.tr/> adresi üzerinden giriş yapılarak bildirim yapılabilir.

Yüksek Riskli İlaçların Yönetimi

Yüksek Riskli İlaç: Hatalı kullanılmaları durumunda hastada geçici veya kalıcı hasara ve/veya ölüme neden olabilecek ilaçlardır.

YRİ’ler Yüksek Riskli İlaç yazılı kırmızı şeritle ayrılmış ayrı dolapta veya raflarda ‘Yüksek Riskli İlaçlar’ ibaresi yazan alanda saklanmalıdır.

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Başhemşire	Kalite Koordinatörü	Başhekim